# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Y. R.,** zastoupeného JUDr. Stanislavem Stunou, advokátem se sídlem Počernická 3225/2c, 100 00 Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 3. 2005, č. j. 24 Az 310/2004 - 23,

**t a k t o :**

**I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**

**II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 4. 2004, č. j. OAM-6369/VL-07-HA14-2003. Tímto správním rozhodnutím mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 13 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto, že se na něho nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že nebyl pronásledován z azylově relevantních důvodů, a že proto žalovaný rozhodl správně, pokud dospěl k závěru, že není důvodu stěžovateli azyl poskytnout. Navrhl zrušit rozsudek krajského soudu a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Podle stěžovatele k jeho pronásledování z azylově relevantních důvodů došlo. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že byl pronásledován mafií, která má vazby na státní moc a je jí (touto mocí) trpěna, neboť zastával politický postoj priority svobodného podnikání a odmítl se jakémukoli vydírání podrobit. V zemi původu mu však podle jeho slov nebyla poskytnuta žádná právní ochrana ze strany státu a mafii naopak bylo umožněno jej dále beztrestně vydírat. Z toho podle stěžovatele jasně vyplývá, že měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů.

Dále stěžovatel poukázal na to, že krajský soud zcela pominul fakt, že stěžovatel byl mnohonásobným bitím do hlavy prakticky připraven o zrak a v současné době je téměř slepý. Na tuto skutečnost stěžovatel podle svých slov poukazoval a v řízení o kasační stížnosti ji doložil kopií lékařské zprávy. Jeho důvody jsou podle jeho názoru hodny zvláštního zřetele, takže je jasně kvalifikován pro udělení humanitárního azylu.

Současně stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti i žádosti o její odkladný účinek. Měl za to, že on sám i krajský soud rozhodli po skutkové i právní stránce správně. Stran námitky, že by u stěžovatele měly být dány důvody pro poskytnutí humanitárního azylu, žalovaný uvedl, že v souladu s judikaturou správních soudů je nutno považovat humanitární azyl za výjimečný institut, kterým nelze řešit snahu o získání pobytu v ČR. Azyl není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou podle žalovaného přesně a poměrně úzce vymezeny a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv.

Podle § 104 odst. 4 *in fine* zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) kasační stížnost není přípustná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Podle § 103 odst. 1, 2 s. ř. s. je kasační stížnost přípustná jen z důvodů tam taxativně vymezených, jež jsou svojí povahou vždy důvody právními, jakkoli často mají za základ spor o zjišťování či hodnocení skutkových okolností nebo jiné skutkové námitky. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí obsahovat mj. žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky správního rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. k tomu obdobné závěry, vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 - 52, zveřejněném pod číslem 488/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v nepublikovaném usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 74, či v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, zveřejněném pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; z klasické starší judikatury viz např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 1993, č. j. 6 A 85/92 - 5, publikované ve Správním právu č. 1/1994, str. 28). Žalobce je tedy povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.

Ustanovení § 104 odst. 4 *in fine* s. ř. s. brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, zveřejněný pod č. 419/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Pojem „důvody“, užitý v ustanovení § 104 odst. 4 *in fine* s. ř. s., které navazuje na ustanovení § 103 s. ř. s., tak v případě kasačních stížností proti rozhodnutím krajských soudů o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu zřetelně odkazuje na tentýž pojem užitý v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. při formulaci toho, jaký obsah mají mít žalobní body žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, a vede k jednoznačnému závěru, že v řízení o kasační stížnosti jsou zásadně nepřípustné jiné důvody než ty, které se opírají o skutkové a právní důvody uvedené v žalobě (skutkové důvody, tj. relativně ucelená tvrzení o podstatných rysech

skutkového stavu, jenž je základem určité právní výtky, nelze směšovat s uplatňováním skutečností před soudem, tedy s přednášením tvrzení o jednotlivostech či dílčích skutkových aspektech skutkových důvodů nebo jiných rozhodných skutkových okolností - zákaz uplatnění skutkových novot v řízení o kasační stížnosti je, zejména vzhledem k tomu, že krajský soud jedná ve správním soudnictví v plné jurisdikci, upraven v § 109 odst. 4 s. ř. s.; viz k tomu již zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, zveřejněný pod č. 419/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Důvody kasační stížnosti tedy lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech v žalobních bodech obsažených v žalobě či jejím včasném rozšíření formulovány a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány; to platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody stěžovatel mohl v žalobě či jejím včasném rozšíření uplatnit. (srov.nepublikované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 Azs 329/2004 - 48).

Stěžovatel ovšem podal v bodu III. své žaloby ze dne 5. 5. 2003 výčet různých ustanovení zákona, a sice zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákona o azylu, která měl žalovaný podle jeho názoru porušit. Spolu s tímto výčtem citoval stěžovatel podstatný obsah těchto ustanovení, a to tak, že informaci o textu ustanovení jazykově formuloval ve vztahu ke své osobě [např. uvedl: „odůvodnění napadeného rozhodnutí mě nepřesvědčilo o jeho správnosti“ či „správní orgán (…) nevedl azylové řízení tak, aby posílil moji důvěru ve správnost jeho rozhodování, a napadené rozhodnutí nepovažuji za přesvědčivé“]. V takto formulované žalobě absentují jakákoli konkrétní skutková tvrzení o nezákonnostech - ve skutečnosti se jedná toliko o citace určitých ustanovení zákona. V žalobě rovněž chybí konkrétní právní výtky; chybí tam tedy i ty zcela konkrétní právní výtky, které stěžovatel formuloval v kasační stížnosti: Žaloba postrádá byť i jen v náznacích formulovaný poukaz na to, že pronásledování stěžovatele mafií, která má vazby na státní moc a je jí trpěna, za politický postoj priority svobodného podnikání a za odmítnutí se jakémukoli vydírání podrobit, přičemž stěžovateli v zemi původu nebyla poskytnuta žádná právní ochrana ze strany státu a mafii naopak bylo umožněno jej dále beztrestně vydírat, představuje důvod pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu. V žalobě rovněž není obsažen ani v hrubých rysech poukaz na to, že skutečnost, že mnohonásobným bitím do hlavy došlo k poškození zraku stěžovatele, zakládá důvod pro poskytnutí humanitárního azylu. Obě uvedené výtky stěžovatel v žalobě mohl jako žalobní body formulovat, neboť mu byly již v době podání žaloby známy všechny skutkové okolnosti, na nichž jsou tyto právní výtky založeny - o těchto skutkových okolnostech stěžovatel hovořil již v pohovoru k žádosti o azyl. I právní úprava důvodů pro poskytnutí azylu, jakož i relevantní judikatura byly v době podání žaloby i v době podání kasační stížnosti shodné; ve správním soudnictví navíc soud zásadně při přezkoumání správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.; výjimkou by bylo, pokud by v mezidobí mezi rozhodnutím správního orgánu a Nejvyššího správního soudu Ústavní soud shledal aplikovatelné jednoduché právo či jeho dosavadní výklad protiústavním - viz k tomu např. nepublikovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 A 48/2002 - 98).

Opírala-li se kasační stížnost výhradně o stížní důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl, a neobsahovala-li jiný stížní důvod, bylo nutno ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d)

a § 120 s. ř. s. jako kasační stížnost nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. nepublikované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2004, č. j. 5 Azs 67/2004 - 49).

Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí o odmítnutí kasační stížnosti (několik týdnů po předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu) nerozhodoval již soud o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Podle § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu